

УДК 687.13.016

УДОСКОНАЛЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННЯ ШКІЛЬНОЇ ФОРМИ ДЛЯ ДІВЧАТ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ

ВАСИЛЬЄВА Ірина, ДОРОШЕНКО Оксана, ВАСИЛЬЄВА Олена
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

На основі аналізу існуючих зразків форменого одягу та інших видів асортименту одягу для дівчат молодшого шкільного віку визначено типові елементи трансформації та їх основні функції. На основі результатів аналізу встановлено відповідність між ними і базовими принципами трансформації, запропоновано класифікацію видів і принципів конструктивної та технологічної реалізації функцій трансформації дитячого шкільного одягу і гардеробу, класифікацію елементів трансформації.

Ключові слова: принципи трансформації, трансформація, шкільна форма, формений одяг

ВСТУП

Шкільна форма – це звичний та найбільш доречний одяг для школярів на сьогодні. І хоча в Україні шкільна форма не є обов'язковою для загальноосвітніх шкіл, більшість батьків школярів молодших класів все ж таки надають перевагу даному виду одягу. Сучасна шкільна форма повинна бути максимально комфортною та мати значний потенціал до видозміни зовнішнього вигляду та комбінування, а особливо до адаптації виробів до розмірів тіла дитини зважаючи на його інтенсивний ріст та швидку зміну розмірних ознак у дівчаток молодшого шкільного віку. При цьому трансформація має фундаментальне значення у формотворенні сучасного одягу для дітей і дає практично невичерпні можливості пошуку творчих рішень багатофункціональних форм та адаптації до розмірних характеристик школярів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Комфортність – один з основних показників якості сучасного дитячого одягу, яка визначається сукупністю позитивних психологічних, психофізіологічних та фізіологічних відчуттів, що виникають у процесі її діяльності у разі контакту з навколишніми об'єктами і середовищем. Одним з найвагоміших показників якості одягу є посадка виробу на фігурі дитини та відповідність виробу розмірній, повнотній та віковій групі. При проектуванні дитячого одягу, в тому числі і шкільної форми, важливо враховувати особливості розвитку дитини та динаміку росту тіла та окремих його частин [1, 2]. Підвищенню задоволення споживчих вимог до дитячого одягу сприяє створення виробів, які забезпечують

трансформацію за зовнішнім виглядом, формою, призначенням, розмірними характеристиками, забезпечуючи збільшення термінів експлуатації. Трансформація в цьому випадку виступає, як морфологічна особливість, при якій одяг набуває здатності змінювати свої просторові характеристики, формувати нові властивості та видозмінювати функції [1, 3, 4]. Тому дана робота присвячена розробці класифікації елементів (деталей та вузлів) трансформації дитячого одягу за функціональною ознакою, яка дозволяє за допомогою швидких та простих дій збільшувати час носіння та урізноманітнювати асортимент дитячого форменого одягу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Трансформація одягу – це здатність швейного виробу істотно змінювати свою форму, силует, функціональне призначення та властивості за допомогою рухомої конструкції, тобто це здатність одягу до видозмінення і перетворення. Метою проектування одягу, що трансформується, є забезпечення багатьох важливих функцій життєдіяльності дитини, так як він створений для динамічного способу життя та різноманітних ситуацій використання, які характеризуються частою зміною подій [1, 2, 5]. При цьому трансформація може визначатися засобами перетворення однієї форми в іншу та трансформацією деталей всередині однієї форми – тобто зміною величини форми завдяки складанню, розгортанню, відніманню тощо.

Потреба у створенні систематизованої інформаційної бази щодо різновидів елементів (деталей, вузлів, технологічних рішень) дитячого одягу на основі принципів трансформації є очевидною. Тому в роботі на основі аналізу сучасних літературних джерел і асортименту форменого та побутового одягу для дівчат молодшого шкільного віку було виокремлено і класифіковано елементи трансформації одягу за функціональною ознакою. В процесі дослідження було розроблено класифікація видів і принципів конструктивної реалізації функцій трансформації шкільного одягу для дівчаток молодшої шкільної групи, яка включала назву принципу трансформації, позначення функції, що виконується, зображення композиційно-конструктивного та технологічного рішення, перелік необхідних деталей, матеріалів і фурнітура.

Визначено, що основними необхідними функціями форменого одягу для дівчат молодшого шкільного віку є: забезпечення регулювання ступеню прилеглих до тіла, забезпечення зміни зовнішнього вигляду виробу, забезпечення зміни чи регулювання довжини виробу та його деталей. Тому було розроблено схеми трансформації основних видів асортименту форменого одягу для дівчат, що здійснюються завдяки різним принципам трансформації та забезпечують вище перераховані функції (рис. 1- рис.3).

Рис. 1. Схеми трансформації основних видів асортименту форменого одягу для дівчат, що забезпечують зміну зовнішнього вигляду виробів

Рис. 2. Схеми трансформації основних видів асортименту форменого одягу для дівчат, що забезпечують регулювання ступеню прилеглості до тіла

Рис. 3. Схеми трансформації основних видів асортименту форменого одягу для дівчат, що забезпечують зміну чи регулювання довжини виробу або його деталей

ВИСНОВКИ

Результатом використання класифікації елементів (вузлів та деталей) шкільної форми для дівчат молодшого шкільного віку на основі принципів трансформації є покращення естетичних та ергономічних показників форменого одягу, збільшення функціональних можливостей та термінів використання одягу, що призводить до зменшення матеріальних витрат на виробництво та експлуатацію виробів, збільшення економічності виробів щодо трудомісткості і матеріальних витрат. Розроблена база елементів трансформації форменого одягу за функціональними ознаками створює передумови для її розширення та оновлення. Такий вид інформації доцільно використовувати при проектуванні одягу для дітей в автоматизованому режимі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пашкевич К.Л. Конструювання дитячого одягу: Навчальний посібник. / К.Л. Пашкевич, Т.М. Баранова – К.: ПП НВЦ Профі, 2012. – 320 с.
2. Васильєва І.В. Розробка підходу до створення нових форм дитячого зимового одягу методами дизайн-проекування. / І.В. Васильєва // Теорія та практика дизайну. Технічна естетика. НАУ. – 2015. – №8. – С. 26-33.
3. Ніколаєва Т.І. Розробка моделей дитячого одягу на основі принципів біоніки та трансформації. / Т.І. Ніколаєва, К.Л. Процик, Л.В. Назарчук // Вісник КНУТД. – 2011. – № 2. – С. 178-184.
4. Гайдук Л.М. Сучасні технології моделювання і художнього оздоблення одягу. Навчальний посібник / Л.М. Гайдук, І.В. Васильєва – К.: КНУТД, 2008. – 142 с.
5. Васильєва О.С. Розробка класифікації видів і принципів реалізації функції трансформації дитячого шкільного одягу і гардеробу/ О.С. Васильєва, О.В. Колосніченко, І.В. Васильєва, Н.В. Остапенко // теорія і практика дизайну: Збірник наукових праць/ Технічна естетика – К.: «Дія», 2017. – вип. 13. С. 27-41.

VASYLIEVA I., DOROSHENKO O., VASYLIEVA O.A IMPROVING THE DESIGN OF A SCHOOL FORM FOR CHILDREN ON THE BASIS OF TRANSFORMATION CONCEPTS

Based on the analysis of existing samples of uniforms and other types of clothing for girls of the junior school age, typical transformation elements and their main functions identified. Based on the results of the analysis, the correspondence between them and the basic principles of transformation is established; the classification of types and principles of constructive and technological realization of functions of transformation of children's school clothes and wardrobe, classification of elements of transformation proposed.

Key words: *transformation principles, transformation, school uniform, uniforms.*